

40 $\frac{19}{77}$ $\frac{20}{17}$

40 näkymää
kielikeskukseen

Faktaa ja figuureita

Kielikeskus vastaa tiedekuntien tutkintoihin sisältyvistä viestintä- ja kieliopinnoista

Jokaiseen Jyväskylän yliopiston kandidaatintutkintoon kuuluu opintoja äidinkielen kirjoitus- ja puheviestinnässä, toisessa kotimaisessa kielessä sekä yhdessä tai kahdessa vieraassa kielessä

700

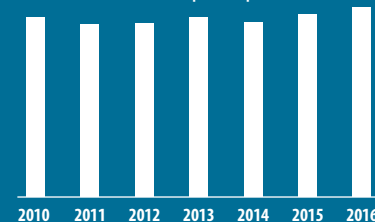
KURSSIA

Kielikeskus järjestää vuosittain noin 700 kurssia, joilta kirjataan yli 12 500 suoritusta

30 000

OP

Kielikeskuksessa suoritetaan vuosittain reilut 30 000 opintopistettä

18

KIELTÄ

Kielikeskuksessa järjestetään kontaktiopetusta 18 eri kielessä (arabia, englanti, espanja, heprea, italia, japani, kiina, korea, kreikka, portugali, ranska, ruotsi, saksa, slovakki, unkari, venäjä, suomalainen viittomakieli ja suomi (suomi toisena kielenä, kirjoitusviestintä ja puheviestintä)

A

Kielikeskus toteuttaa yhteistyössä kieli- ja viestintätieteiden laitoksen kanssa japanin kielen ja kulttuurin perusopinnot, ranskan kielen ja kulttuurin perusopinnot sekä perus- ja aineopinnot slovakin kielessä ja kulttuurissa

B

Lisäksi kielikeskuksessa on mahdollisuutta suorittaa laajat kokonaisuudet Latinalaisen Amerikan kielistä ja kulttuurista sekä suomesta toisena kielenä

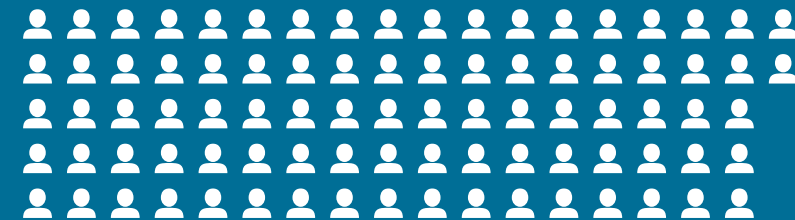
C

Todistus tutkintoon sisältyvästä Monikielisestä kulttuurienvälisestä osaamisesta (MoKO)

D

Kiinan kansantasavallan viralliset kielitestit (HSK) sekä kiinan opetusta yhteistyössä Konfutse-instituutin ja Hanban yliopiston (Peking) kanssa

KIELIKESKUKSESSA TYÖSKENTELEE

26 yliopistonopettajaa
13 lehtoria
1 yliopistonlehtori

noin 40 sivutoimistatuntiohjaajaa
5 henkilöä hallintotehtävissä
kielenkääntäjä ja kielentarkistaja

Hyvää syntymäpäivää meille! Tähän 40-vuotisjuhla-julkaisuun olemme koonneet yksien kansien väliin 40 näkymää kielikeskuksen toimintaan ja kehittämistyöhön. Meillä kielikeskuksessa on vahva yhdessä tekemisen kulttuuri ja yksi osoitus siitä on tämä juhla-julkaisu, joka on sekin tehty yhdessä. Tekstejä ovat kirjoittaneet opettajat yli kieli- ja ainerajojen, hallintohenkilökunta ja yhteistyökumppanit. Kieli- ja ainerajat ylittävä yhteistyö näkyy myös useissa tähän julkaisuun kootuissa näkymissä.

Julkaisu on jaettu kymmeneen alateemaan, jotka luotaavat muun muassa kansainvälistymistä, toimintatapojamme, toimintaympäristöä, hyvinvointia ja koulutuksen kehittämistä kandi-, maisteri- ja tohtoritasolla. Kaikilla näillä osa-alueilla ja tasoilla tehdään tärkeää ja arvokasta työtä paremman yliopistokoulutuksen eteen joka päivä. Osaltaan julkaisu tekee näkyväksi työtä, jota kielikeskuksessa on tehty jo usean vuosikymmenen ajan.

Tältä pohjalta on hyvä jatkaa.

40

näkymää kielikeskukseen

Kansainvälisyys

- 01 Yliopiston kielipolitiikka 7
- 02 Monikielistä ja kulttuurien-
välistä osaamista 8
- 03 Use your languages! 9
- 04 Academic preparedness 10
- 05 Opiskelijavaihto 11
- 06 Kielipalvelut 12

Toimintatavat

- 07 Pedagogiset torstait 14
- 08 Hankkeet ja projektit 14
- 09 Tiedolla johtaminen 15
- 10 Yhteistyöverkostot 16
- 11 Toimintatutkimus 17
- 12 Tutkiva ote 18
- 13 Yhdessä suunnittelu 18

Toimintaympäristö

- 14 Kielikampus 20
- 15 Aktiivinen toimija soveltavan
kielitieteen alueella 21

Uusimuotoiset viestintä- ja kieliopinnot

- 16 Viestintä- ja kieliopinnot
uudet muodot 23

Suomi toisena kielenä

- 17 Suomi toisena kielenä
Jyväskylän yliopistossa 25
- 18 S2-henkilöstökoulutus 26
- 19 Oman alan suomea 27

Tohtorikoulutus

- 20 Tieteellinen viestintä 29
- 21 Kirjoitusretriitti 30
- 22 Academic writing modules 31

Henkilöstökoulutus

- 23 Yliopiston henkilöstön viestintä-
ja kieliosaamisen kehittäminen 33
- 24 Tieteellinen kirjoittaminen 34
Staff training courses in English 34
- 25 Teaching academic content
through English 35

Opiskelijan hyvinvointi

- 26 Esteettömyys 37
- 27 Vauhtia opintoihin 38
- 28 Tukea äänenkäyttöön 39
- 29 Våga tala – varmuutta ruotsin
puhumiseen 40
- 30 Kielikeskuksen Hyvikset
kuuntelevat ja keskustelevat 41

Oppimisen ympäristöt ja pedagogiikka

- 31 Language Lounge ja studio 43
- 32 Kirjoittamisen pienryhmäpedagogiikka 44
- 33 Harjoittelijavaihto saksalaisiin yrityksiin 45
- 34 Opintomatkat Saksaan ja Venäjälle 46

Kieltä ja kulttuuria

- 35 Slovaki 48
- 36 Etudes françaises 49
- 37 Estudios Latinoamericanos 50
- 38 Japanin kieli ja kulttuuri 51
- 39 Kiinan opiskelu kielikeskuksessa 52
- 40 Seuraavat 40 vuotta 53

Suuret kiitokset näkymiä avanneille:

Adrienn Károly • Anna Kyppö • Anne Alanne • Anne Pitkänen-Huhta • Antti Myöhänen • Auli Poutanen • Camilla Jauhojärvi-Koskelo • Eeva-Leena Haapakangas • Elina Jokinen • Elina Randell • Fergal Carolan • Heidi Kuitunen • Heli Hämäläinen • Joachim Böger • Juha Jalkanen • Lisa Lahtela • Lotta Kokkonen • Margaret Trotta Tuomi • Margarita Pietarinen • Matthew Wuethrich • Merja Almonkari • Miguel Lopez • Miia Konttinen • Mikko Jäkälä • Pauliina Takala • Peppi Taalas • Päivi Torvelainen • Sirpa Vehviläinen • Tarja Nikula-Jäntti • Teija Natri • Tuija Lehtonen • Ulla Lautiainen • Veera Saksala

KANSAIN- VÄLISYYS

01

Yliopiston kielipolitiikka

Ensimmäisenä eurooppalaisena yliopistona Jyväskylän yliopisto työsti itselleen kielipolitiikan vuonna 2003. Tyypillisesti kielipolitiikat ovat olleet ja ovat edelleen periaatteita, joilla linjataan erilaiset yliopistoa koskevat kielelliset oikeudet ja velvoitteet. Jyväskylän yliopiston kunnianhimoisena tavoitteena oli alusta lähtien kielipolitiikan avulla kehittää yliopistoa ja tukea sen kansainvälistymistä monin tavoin. Ensimmäiset kaksi politiikkaa olivat laajoja ja osittain idealistisiakin tekstejä, joiden ehdotukset jäivät liian abstrakteiksi ja niiden toteutuminen satunnaiseksi. Vuonna 2013 laadittu yliopiston kolmas kielipolitiikka konkretisoi toimintaa ja tavoitteita opiskelijan, yliopiston työntekijän ja ympäröivän yhteiskunnan näkökulmista. Nykyinen, vuonna 2016 vahvistettu kielipolitiikka toimenpideohjelmaansa myöten määrittää kielikeskukselle monitahoisia tehtäviä ja korostaa opiskelijan tieteenalälähtöistä monikielistä osaamista, laitosten henkilökunnan kielivarannon hyödyntämistä yliopiston toiminnassa sekä henkilöstökoulutusta. Uutta on myös se, että ensimmäisenä yliopistona Suomessa Jyväskylän yliopisto edellyttää henkilöstöltään tietyntäsoista kielitaitoa ja siten tukee kansainvälistä henkilökuntaansa suomen kielen opiskelussa ja englannin kielellä opettavaa henkilökuntaa pedagogisesti toimivan englanninkielisen viestintäosaamisen kehittämisessä. Kielikeskuksella on keskeinen rooli toimenpideohjelman toteutumisessa. Kielipolitiikka tukee kielikeskuksen toimintaa uudenlaisen ja moderniin kielikäsitykseen perustuvan opetuksen kehittämisessä kandidaattitasolta tutkijakouluun ja aina henkilöstökoulutukseen saakka.

02

Monikielistä ja kulttuurienvälistä osaamista

Jyväskylän yliopiston opiskelijoiden monikielistä ja kulttuurienvälistä osaamista tuetaan monipuolisesti ja tarjolla on myös opintojaksoja, joiden ydinsisältöinä ovat kulttuurienvälisen viestinnän ja monikielisyyden teemat. Fundamentals in Multilingual and Intercultural Communication -opintojakso on koontunut yhteen suomalaisia ja ulkomaalaisia tutkinto- ja vaihto-opiskelijoita vuodesta 2011. Opinjakson tavoitteena on tarjota kaikille yliopiston opiskelijoille työkaluja ja perustietoutta sekä osaamista, jota tarvitaan monikielisessä ja enenevässä määrin muuttuvassa opiskelu- ja työelämässä. Samoista sisällöistä vaihtoon lähteville Jyväskylän opiskelijoille on muokattu Kulttuurienväliset työelämävalmiudet -opintojakso. Tämän lisäksi esimerkiksi Multilingual Interaction, Use Your Languages yhdistää monien kielen opettajat ja monikielisyyteen liittyvät teemat omaksi opintojaksokseen.

Edellä kuvattujen opintojaksojen lisäksi Kielikeskus tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden nostaa esiin Jyväskylän yliopistossa tehdyissä opinnoissa ja niiden aikana kertyneen osaamisen ja panostuksen kansainvä-

listymiseen. Monikielinen kulttuurienvälinen osaaminen (MoKO) on todistus, joka kokoaa opiskelijan monikulttuurista osaamista ja kansainvälistymisvalmiuksia tavalla tai toisella vahvistaneet, mahdollisesti tutkinnon eri osiin sijoittuvat, opinnot yhteen dokumenttiin. MoKOn todistus on erillinen varsinaisesta tutkintotodistuksesta ja toimii sen liitteenä.

MoKOn tavoitteena on auttaa opiskelijaa hahmotamaan ja todentamaan kielitaitoa ja kulttuurienvälistä osaamista vahvistavia opintoja loogiseksi kokonaisuudeksi. MoKOn tavoitteena on myös tukea opiskelijoita kansainvälistymisessä ja kulttuurienvälisessä osaamisessa sekä rohkaista opiskelijoita osallistumaan monikieliseen ja monikulttuuriseen dialogiin. MoKO tarjoaa myös hyvän mahdollisuuden kotikansainvälistymiseen niille, jotka eivät suorita opintoja ulkomailla. Laajuudeltaan MoKO on vähintään 25 opintopistettä ja mukana tulisi olla vähintään kahden vieraan kielen opintoja kandidaatin tutkintoon sisältyvien ruotsin ja englannin opintojen lisäksi. Lisäksi vieraita kieliä tulisi olla yhteensä vähintään 10 opintopistettä.

03

Use your languages!

The interdisciplinary course in multilingual and multicultural communication "Use your languages!" has been offered by the Language Centre since 2014. The aim of the course is to enhance students' competence in multilingual and multicultural academic communication by promoting the use of their entire linguistic repertoire in various learning situations. Simultaneous use of multiple languages in both synchronous and asynchronous learning has an impact not only on the development of learners' multilingual and multicultural competences, but also on the increase of their multicultural awareness and learner agency. The course has been implemented by four to five teachers with different linguistic repertoires.

Learners' collaborative skills and shared learning experiences are enhanced by various scenario-based activities and the use of mobile platforms. The focus of the course is on various aspects of multilingual and multicultural interaction, including non-verbal communication, various mediation activities, activation of receptive skills between typologically related yet different languages, and negotiation in multicultural settings.

Multilingual and multicultural skills through multimodal resources form an integrated part of professional and academic frameworks. Thus, this course aims at meeting the needs of working life and promoting the internationalization strategy of the University.

Academic preparedness

Despite the submission of validated language test results, the use of English as the language of study appears to be a continuing challenge for some students in international English-medium master's programmes at JYU. Additionally, academic preparedness could be a contributing factor to the low graduation rates at the end of the two-year timeframe for studies. Therefore, it was decided that a more targeted screening of language and academic preparedness would help in determining which applicants would better succeed.

The Language Centre, in conjunction with two programmes, piloted a screening procedure during two academic years between 2016 and 2018. Screening was conducted with the help of multimodal technologies

(e.g. Moodlerooms, Blackboard Collaborate), so location did not need to be arranged on-site. Candidates first demonstrated skills in reading and writing by reading a peer-reviewed article in the field and writing a short summary with a critical response to the article. Participants then demonstrated listening and speaking skills through an interview conducted by programme instructors, which also included further prompts related to academic preparedness.

Language Centre English lecturers assessed the essays and interviews and provided feedback on which students might succeed, struggle or not be able to study in the programmes.

04

Opiskelijavaihto

05

Työmarkkinoiden kansainvälistymisen myötä hyvä ja monipuolinen viestintä- ja kielitaito sekä kulttuurienvälinen osaaminen ovat kilpailuvaltti. Opintoihin sisällytettävä ulkomainen opiskelu- tai työharjoittelujakso tukee kansainvälisten työelämävalmiuksien kehittymistä ja näitä valmiuksia tarvitaan toimittaessa monikulttuurisessa työympäristössä.

Kulttuurienvälisen osaamisen ja monipuolisen viestintä- ja kielitaidon kehittäminen ja vahvistaminen ovat keskeisiä kielikeskuksen toiminnassa. Opiskelijoita ohjataan yhdessä laitosten kanssa miettimään jo opintojensa alkuvaiheessa, millaisia mahdollisuuksia kansainvälistymi-

seen yliopisto tarjoaa ja miten kansainvälistymisosaamisen kehittäminen todennetaan opiskelijan opintopolulla.

Kielikeskuksen verkkosivustolle on laadittu kansainvälistymisen tukisivusto, jonka avulla opiskelija voi ohjatusti rakentaa vaihtopolkuaan omista lähtökohdistaan ja tavoitteidensa mukaisesti. Suurimman hyödyn opiskelija saa kun kielitaito on kehittynyt ennen vaihtoa sille tasolle, että opiskelu kohdekielellä on mahdollista. Opiskelijoita kannustetaan myös suorittamaan kieliopintoja vaihtojakson aikana syventääkseen monikielistä ja -kulttuurista osaamista. Vaihtojakson jälkeen opiskelijaa ohjataan suunnitelmallisesti ylläpitämään ja kehittämään edelleen jo saavuttamia kieli- ja vuorovaikutustaitoja sekä kulttuurienvälistä osaamista: kielikeskuksen kieli- ja kulttuuriopintokokonaisuudet antavat tähän erinomaisen mahdollisuuden ja samalla todentaa tutkintotasolla kansainvälistymisosaamista.

Kielikeskus on omalta osaltaan tukemassa opiskelijoiden pääsyä kansainvälisille työmarkkinoille toteuttamalla ohjattua työharjoittelua saksankielisiin maihin. Opiskelijaa ohjataan henkilökohtaisesti koko prosessin ajan ja tavoitteena on, että opiskelija tutustuu kansainväliseen työelämään, kehittää kielitaitoaan ja kulttuuri-osaamistaan sekä verkostoituu alan toimijoiden kanssa ulkomailla ja näin syventää asiantuntijuuttaan.

06

Kielipalvelut

Myös yliopiston kielikeskuksen kielipalvelut viettää juhluvuotta: yksikkö perustettiin vuonna 2007 osana yliopiston kansainvälisen näkyvyyden lisäämistä ja viestinnän laadun parantamista. Kymmenvuotias kielipalvelut on kielikeskuksen kokenut asiantuntijayksikkö, jonka syntyperäinen englannin kielentarkistaja ja auktorisoitu kielenkääntäjä tarjoavat kielipalveluita sekä yliopistoyhteisölle että yliopiston ulkopuolelle. Englannin natiivitarkistuksiin kuuluvat pääasiassa tieteelliset artikkelit, väitöskirjat ja muut akateemiset tekstit. Käännöstoimeksiannot taas vaihtelevat laajoista tieteellisistä yhtä hyvin kuin populaareista julkaisuista* auktorisoituihin todistuskäännöksiin.

Language Services at the University Language Centre turns 10 this year. Established in 2007, our initial task was to help raise the University's international profile and enhance the overall quality of communications. Today Language Services is an expert team providing translation and editing services for JYU departments and faculties as well as for external customers. Editing supports researchers in readying scientific articles, dissertations and other academic texts for publication. Translations range from extensive academic and popular publications* to official certificates. English is the main language we work with, but we also handle inquiries for other languages.

* Esimerkiksi yliopiston uusi Kampusopas on käännetty englanniksi kielikeskuksen kielipalveluissa.

* See the University's new Campus Guide for a sample of our work.

TOIMINTATAVAT

07

Pedagogiset torstait

Vuodesta 2010 lähtien on kielikeskuksessa järjestetty pedagogisia torstai-iltapäiviä, jotka toimivat yhteisen pedagogisen keskustelun foorumina. Pedatorstait kietoutuvat jonkin ajankohtaisen pedagogisen teeman tai kysymyksen ympärille ja yhdessä henkilöstökokousten ja kehittämispäivien kanssa rytmittävät yhteistä kehittämistä. Teemat ja kysymykset nousevat opetuksen ja kehittämistyön arjesta. Teemoina on ollut muun muassa monikielisyys, muuttuva asiantuntijuus ja esteettömyys. Pedatorstaissa on esitelty myös käynnissä olevia tutkimus- ja kehittämishankkeita.

Hankkeet ja projektit

Kielikeskus on aktiivisesti mukana erilaisissa akateemisen tason kielten opetusta ja oppimista kehittävässä hankkeissa, joissa on kehitetty muun muassa työkaluja monikielisen viestinnän opetukseen ja arviointiin, pedagogisia malleja verkossa tapahtuvan vuorovaikutusosaamisen kehittämiseen sekä akateemisen opetuksen laadunvarmistusta. Näiden lisäksi kielikeskus on mukana pohjoismaisessa yhteistyössä erilaisten verkostojen ja hankkeiden kautta. Kielikeskus on osallistunut aktiivisesti myös yliopiston sisäisiin opetuksen kehittämishankkeisiin. Näistä hankkeista viimeisimpiä ovat olleet monimedialaista opetusta kehittävät eEducation-hankkeet sekä interaktiivisen opetuksen ja oppimisen kehittämiseen keskittynyt hanke.

08

Tiedolla johtaminen

Tiedolla johtaminen on tällä hetkellä trendikästä, mutta se on jo pitkään ollut kielikeskuksen toiminnan ytimessä. Arkistoista löytyy jo 1980-luvulla kielikeskuksen toteuttamia kyselyjä ainelaitoksille, työelämän edustajille, kansainvälisille kumppaneille ja opiskelijoille. Näille kaikille kyselyille on ollut yhteistä tarve ennen kaikkea ymmärtää idullaan olevia suuntauksia, joita kielikeskuksen tulisi proaktiivisesti sisällyttää osaksi oman toimintansa kehittämistä. Kaiken kiireen keskellä on ollut myös tärkeää miettiä, mitä tietoa tarvitaan koko kielikeskuksen, eri aineryhmien sekä yksilöiden tasolla ja sitä, miten tieto on parhaalla mahdollisella tavalla hyödynnettävissä toiminnan kehittämisessä ja siten osa toiminnan vuosikelloa. Johtamisen näkökulmasta on ollut tärkeää pysähtyä myös pohtimaan, mitä tiedolla johtaminen ylipäätään tarkoittaa ja miten kaikki mahdollinen tieto muuntuu toimintaa ohjaavaksi taustaresurssiksi.

Pitkien aikajaksojen läpi kulkevasta tiedonkeruusta on hyvänä esimerkkinä kieli- ja tiedekuntakohtaisten opintopisteiden kolmen, viiden ja seitsemän vuoden trenditilasto. Toinen esimerkki on kielikeskuksen Know your students -kysely, jolla on kerätty tietoa kaikkien yliopiston opiskelijoiden ajatuksista kansainvälisyydestä, digitalisaatiosta opinnoissa ja kielikeskuksen toiminnasta. Kysely on toteutettu vuosina 2012, 2014 ja 2016. Jatkossa se sulautuu osaksi yhdessä Kouluksen tutkimuslaitoksen kanssa toteutettavaa Akateemisen asiantuntijuuden kehittyminen -seurantatutkimusta.

Koko yliopiston tasolla toimivana asiantuntijayksikönä kielikeskuksen on ollut tärkeää tuoda keskusteluun uusia näkökulmia ja tehdä rohkeitakin avauksia. Voisi hyvin väittää, että ilman näitä avauksia ja vain muun yliopistoyhteisön toiveita kuunnellen kielikeskus ei olisi sellainen moderni, akateemista vuorovaikutusosaamista useista näkökulmista tarkasteleva ja kehittävä yksikkö kuin mitä se tänä päivänä on.

09

10

Yhteistyöverkostot

Kielikeskuksien yhteistyöverkostojen merkitys korostuu korkeakoululaitoksen toimintaympäristön muuttuessa ja korkeakoulupoliittisten linjausten jalkautuessa rakenteellisesti hyvinkin erilaisten kielikeskusten kielen ja viestinnän opetuksen kehittämistyöhön ja toteuttamiseen.

Kansainvälistyvä ja nopeasti muuttuva työelämä edellyttää äidinkielen ja vieraiden kielten taitojen lisäksi vahvaa vuorovaikutusosaamista sekä taitoja toimia monikielisissä ja -kulttuurisissa toimintaympäristöissä. Samoin oppimisen ympäristöt muuttuvat ja opiskelijaa ohjataan kehittämään viestintä- ja kielitaitojaan aktiivisesti osana arkipäiväänsä ja muita opintojaan. Kehittyvässä kielen ja viestinnän opetuksessa tiedonhankinnan ja oppimaan oppimisen tavat ja välineet tulevat keskeisiksi. Opetus toteutetaan oppijalle merkityksellisissä ja luonteissa oppimisympäristöissä.

Suomen yliopistojen kielikeskusten yhteistyötä tukee FINELC-verkosto (The Network of Finnish University Language Centres). FINELCin tehtävänä on tehostaa kielikeskusten verkostoitumista sekä hyödyntää niiden yhteisiä vahvuuksia ja siten kehittää kaikille yliopisto-opiskelijoille tarkoitettua kielten ja viestinnän opetusta, opiskelu- ja oppimismahdollisuuksia ja arviointikäytäntä sekä varmistaa laatua kaikissa Suomen kielikeskuksissa. FINELC järjestää joka toinen vuosi kielikeskuspäivät ja yhteyttä pidetään myös uutiskirjeiden ja erilaisten työryhmien tapaamisten muodossa. FINELCin kautta kielikeskus on jäsenenä myös Kielikeskusten eurooppalaisessa liitossa CercleSissä (European Confederation of Language Centres in Higher Education).

Kielikeskuksen lähiverkostona on jo 15 vuoden ajan ollut Jyväskylän ammattikorkeakoulu, jonka kanssa on solmittu yhteistyösopimus Suomessa vähemmän opetettujen kielten alkeis- ja jatkokursseille osallistumisesta kielikeskuksessa. Vuosittain ammattikorkeakoulun opiskelijoita osallistuu erityisesti japanin ja kiinan opintojaksoille sekä suomi toisena kielenä -opetukseen. Opiskelijat voivat myös syventää osaamistaan suorittamalla esim. Japanin kielen ja kulttuurin perusopinnot kielikeskuksessa tai osallistumalla kiinan kielen viralliseen HSK-taitotestiin.

Toimintatutkimus

Jyväskylän yliopiston kielikeskuksen toiminnan taustalla on uusimpaan tutkimustietoon pohjautuva opetuksen pitkäjänteinen ja systemaattinen kehittäminen, johon koko henkilökunta osallistuu.

Pohja aktiiviselle kehittämistyölle ja yhdessä kehittämiselle on luotu kielikeskuksen pedagogisella toimintatutkimuksella, jota tehtiin kahden vuosikymmenen ajan (1994–2014). Seitsemäs ja tällä hetkellä viimeinen toimintatutkimus sykli päättyi keväällä 2014. Vuoden 2015 aikana kielikeskuksen kehittämistyö koostettiin kansainväliseksi ja vertaisarvioituksi julkaisuksi Voices of pedagogical development – expanding, enhancing and exploring higher education language learning.

Toimintatutkimuksen keinoin on kehitetty kielikeskuksen opetusta, ohjausta ja opetuksen arviointia. Toimintatutkimuksella on kehitetty myös kieli-keskusta toiminta- ja työympäristöinä esimerkiksi toiminnan organisoimien ja rakenteiden näkökulmista. Toimintatutkimuksen rooli on ollut merkittävä sekä kielikeskuksen että kielikeskustyön rakentumisessa nykyiseen muotoonsa.

Toimintatutkimuksen tuloksena on kielikeskuksen toiminta organisoitu kieli- ja aineryhmiin, yhteysopettajaryhmään ja pedagogiseen ohjausryhmään. Toimintatutkimuksena on kehitetty myös aineenopintoihin integroidut kurssit sekä Monikielinen kulttuurienväläinen osaaminen -kokonaisuus (MoKO), Academic Writing Modules -opintojaksot jatko-opiskelijoille sekä Teaching Academic Content through English -valmennus (TACE) vieraalla kielellä opettavalle henkilökunnalle. Toimintatutkimuksen kautta on myös luotu pedagogisia malleja ja menettelytapoja muualla hankitun osaamisen tunnustamiseen ja tunnistamiseen kielikeskusympäristössä sekä luotu pohja esteettömälle kielikeskukselle.

12

Tutkiva ote

Korkeatasoinen opetus edellyttää jatkuvaa pedagogista kehittämistä. Kielikeskuksen opetuksen jatkuva kehittäminen on edellytys laitoksen ydintehtävän, tutkintoon sisältyvien viestintä- ja kieliopinnotjärjestämisen, menestyksekkäälle hoitamiselle. Opetuksen tulee olla sekä sisällöltään että menetelmiltään ajankohtaista ja pohjautua viimeisimpään teoreettiseen tietoon. Lisäksi on tärkeää, että myös kielikeskuksessa tehtyä kehittämissuorituksia tutkitaan.

Monet kielikeskuksen opettajista tekevät tutkimusta opetustyönsä ohella ja ovat mukana erilaisissa hankkeissa. Tutkimusteemoihin kuuluvat muun muassa kulttuurienvälisyys, monimediaisen pedagogiikka, tieteellinen kirjoittaminen ja sen ohjaaminen sekä kielikäsitteet. Monella kielikeskuksen opettajalla on tohtorintutkimus tai jatko-opinnot tekeillä.

Hankkeissa ja työn ohessa tehtävän tutkimuksen lisäksi kielikeskuslaisten työtä leimaa tutkiva ote. Suunnittelun, toteuttamisen, arvioinnin ja edelleen kehittämisen sykli kietoutuu monilta osin tutkimusprosessin vaiheisiin. Opetuksen kehittämistä tukevaa tutkimusta tuetaan yliopiston taholta myös Academic Life -tutkimuskausilla, joita kielikeskuksen opettajat ovat saaneet useita.

Yhdessä suunnittelu

Kielikeskuksessa on jo pitkään tehty kehittämistyötä erilaisissa ryhmissä. Näistä vakiintunein lienee aineryhmä, jonka muodostavat saman aineen opettajat. Sen lisäksi on lukuisia muita ryhmiä, joista osa on luonteeltaan pysyviä, osa taas tiettyyn tarpeeseen koottuja ja kestoltaan lyhyempiaikaisia. Myös opetusta on suunniteltu paljon yhdessä.

Opetuksen yhteisöllinen suunnittelu siirtyi kuitenkin aivan uudelle tasolle vuonna 2013, jolloin koottiin ensimmäinen pääainekohtainen opettajatiimi vastamaan fysiikan uusimuotoisten viestintä- ja kieliopinnotjärjestämisen suunnittelusta. Nyt tiimimuotoinen opetuksen suunnittelu ja toteutus alkaa jo olla vakiintunut osaksi kielikeskuksen toimintakulttuuria.

Yhteistä suunnittelua tehdään tiiviisti paitsi kielikeskuksen sisällä myös ainelaitosten ja tiedekuntien henkilökunnan sekä opiskelijoiden kanssa.

13

TOIMINTA-
YMPÄRISTÖ

14

Kielikampus

Kielikampus on Jyväskylän yliopiston kielikeskuksen, kieli- ja viestintätieteiden laitoksen, Soveltavan kielen tutkimuksen keskuksen ja opettajankoulutuslaitoksen kielipedagogiikan yhteishanke. Yhdessä muodostamme kansallisesti ja kansainvälisesti ainutkertaisen, kielen ja kielenkäytön tutkimusta, kielenopetusta, kielikoulutusta ja kielikoulutuspolitiikkaa kehittävän ja uudistavan moninäkökulmaisen osaamiskeskittymän, Kielikampuksen.

Me kielikampuslaiset tutkimme kieltä ja sen käyttöä eri konteksteissaan monikielisessä yhteiskunnassa. Tutkimusta luonnehtii soveltava ote.

Kehitämme tutkimusperustaista kielikoulutusta, joka rakentuu nykyaikaiselle näkemykselle kielitaidosta, kieliasiantuntijuudesta ja kulttuurisesta kompetenssista. Kielikampuksella voit suorittaa perus- ja jatko-opintoja sekä tutkintoon liittyviä viestintä- ja kieliopintoja.

Osallistumme yhteiskunnalliseen keskusteluun, järjestämme sekä paikallisia että valtakunnallisia luentoja ja seminaareja sekä olemme mukana erilaisissa tapahtumissa. Tuomme tutkimukseen perustuvaa tietoa kieltä ja viestintää koskevaan keskusteluun, suunnitteluun ja poliittiseen päätöksentekoon.

Kieli itsessään on monitahoinen ilmiö, johon modernin yhteiskunnan murrokset vaikuttavat.

Aktiivinen toimija soveltavan kielitieteen alueella

15

Soveltavan kielentutkimuksen rooli on Jyväskylässä ollut vahva jo vuosikymmenten ajan. Myös kielikeskuksessa työskentelevällä hallinto- ja opetushenkilöstöllä on joko suoraan tutkimustaustaa alueelta tai mahdollisuus toimia yhteistyössä soveltavan alueen tutkijoiden ja toimijoiden kanssa. Erilaisia kansainvälisiä projekteja on toteutettu laitos- ja tiedekuntarajoja ylittäen jo 1990-luvulta alkaen. Useat eri kielten yksiköissä tai opettajankoulutuslaitoksessa toimivista ihmisistä ovat tavalla tai toisella kulkeneet soveltavan kielentutkimuksen polkuja jossain vaiheessa työuraansa. Useimmat kielikeskuksen henkilökunnan väitöskirjat sijoittuvat soveltavan kielentutkimuksen kentälle. Kielikeskuksen henkilöstön kehittämis- ja tutkimustoiminta tuo oman uniikin lisänsä Jyväskylän yliopiston soveltavan kielentutkimuksen kenttään, sillä se yhdistää teoreettisia viitekehyksiä todelliseen käytännön työhön. Kielikampuksen ja sitä edeltäneen Kielikoplan avulla yhteistyötä on saatu strukturoitua paremmin ja toiminnalle on tullut lisää näkyvyyttä ja vaikuttavuutta niin kansallisesti ja kansainvälisestikin. Asiaa yhtään liioittelematta voidaan sanoa, että Jyväskylässä on täysin erityinen kielten alueen toimijoiden ympäristö, joka mahdollistaa merkittävien avausten tekemisen ja laaja-alaisen soveltavan kielentutkimuksen kentän kehittämisen.

UUSIMUOTOISET VIESTINTÄ- JA KIELIOPINNOT

16

Viestintä- ja kieliopintojen uudet muodot

Opiskelijoiden hyvinvoinnin ja opintojen sujuvuuden kannalta kiinnittyminen tiede- ja opiskeluyhteisöön on erittäin tärkeää. Tätä tavoitetta tukeaksemme olemme uudistamassa viestintä- ja kieliopintojamme laajamittaisesti. Suunnittelutyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä ainelaitoksen henkilökunnan ja opiskelijoiden kanssa. Uusimuotoisten viestintä- ja kieliopintojen (UVK) suunnittelun lähtökohchia ovat olleet erityisesti opintojen oikea-aikaisuus, opiskelijan kieliin ja viestintään liittyvät oppimistarpeet omassa pääaineessaan, pääaineen opintojen tukeminen sekä työelämävalmiuksien parantaminen.

Heti opintojen alkuvaiheessa opiskelijat tarvitsevat monipuolisia opiskelu- ja viestintätaitoja. Jo ensimmäisenä opiskeluvuonna opiskelija kohtaa akateemisten tekstien maailman ja kansainvälisen oppimisympäristön, joka edellyttää monikielistä asennoitumista sekä laajempien

kokonaisuuksien hahmottamista. Vieraiden kielten käyttäminen on osa opiskelijan arkea, johon mahtuu erikielisten oppimistehtävien kirjoittamista, ryhmätyötapaamisia ja vieraskielisten tenttikirjojen lukemista. Viestinnän ja kielten opetusta tarvitaan juuri silloin kun nämä tilanteet ovat ajankohtaisia.

UVK:ssa osaamisen kehittyminen ja kehittäminen nähdään jatkumona sekä tutkinnon sisällä että tutkinosta toiseen. Opintojaksot ajoittuvat opintojen oikeisiin vaiheisiin ja nivoutuvat ainelaitoksen sisältöihin ja työskentelytapoihin. Konkreettisesti viestintä- ja kieliopinnot kulkevat ainelaitoksen opintojen rinnalla koko kandidaatintutkinnon ajan. Tavoitteena on luoda parempi tuki osaamisen kehittymiselle ja opintojen edellyttämien viestintävalmiuksien rakentumiselle. Uusissa rakenteissa huomioidaan myös opiskelijoiden erilaiset tarpeet ja lähtökohdat.

SUOMI TOISENA KIELENÄ

17

Suomi toisena kielenä Jyväskylän yliopistossa

Yli kuusisataa osallistujaa, viitisentoista kurssinimikettä ja yli kolmekymmentä opetusryhmää vuodessa sekä kesäkurssitoimintaa. Osallistujina vaihto-, tutkinto- ja jatko-opiskelijoita, yliopiston kansainvälistä henkilökuntaa sekä yliopiston ulkopuolisia opiskelijoita. Tuosta muodostunee kokonaiskuva suomi toisena kielenä -opetuksen (S2) laajuudesta ja systemaattisuudesta Jyväskylän yliopiston kielikeskuksessa.

Kun kielikeskus perustettiin neljäkymmentä vuotta sitten, tilanne oli toisin. Vaikka säännöllinen, sopimukseen perustuva opiskelijavaihto alkoi ja S2-opetusta tarjottiin, opetus oli vielä satunnaista ja suomen kielen opiskelu harrastustoimintaa: se ei kuulunut mihinkään tutkintoon.

Oppiaineen vakiinnuttamisessa ja sen nykyisessä laajuudessa merkittävää on ollut kehittämis- ja yhteistyö yli laitosrajojen. Emeritaprofessori Maisa Martinin ansiosta Jyväskylän yliopistoa pidetään S2-asiantuntijuuden keskittymänä, mikä on näkynyt myös kielikeskuksen S2-opetuksessa: on voitu soveltaa alan uusinta tietoa heti käytäntöön ja osallistua tutkimushankkeisiin.

Opetuksen kehittämistä koko 40 vuoden ajan on ohjannut tutkimuslähtöisyys ja opetuksen kulmakivet ovat:

- oppijälhtöisyys: suunnittelussa ja toteutuksessa lähtökohtina pidetään oppijan tavoitteita ja motiiveja. Sama tilanne ja ympäristö tarjoavat erilaisia oppimisen mahdollisuuksia oppijoiden oman kiinnostuksen ja tarpeiden mukaan.
- oppimisen jatkuvuuden takaaminen: oppijoilla on mahdollisuus edetä vasta-alkajan kurseilta aina edistyneen kielenkäyttäjän tasolle sekä harjoitella alakohtaista kielenkäyttöä.
- toisen kielen status: kieltä opitaan sen käyttöympäristössä. Kielen tilanteisuus huomioidaan opetuksen ensi askelmilta lähtien: kieli pyritään esittämään sellaisena kuin se luokkahuoneen ulkopuolella on ja käyttämään sitä alusta asti oppituntien ulkopuolella.

Tärkeimpänä tavoitteena on kuitenkin tukea oppijoiden osallistumista erilaisten ja heille tärkeiden yhteisöjen toimintaan, sillä vain oman toiminnan kautta on mahdollista tulla osaksi suomenkielisiä kieliyhteisöjä ja päästä mukaan suomenkieliseen elämänmenoon.

S2-henkilöstökoulutus

Kansainvälisten rekrytointien myötä yliopistoissa on entistä enemmän opetus- ja tutkimushenkilöstöä, jolle suomen oppiminen on tärkeä väylä yliopistoyhteisöön ja suomalaiseen yhteiskuntaan integroitumiseen. Kielitaidon kehittymistä tukevat rakenteet ovat yksi suomi toisena kielenä -yliopisto-opetuksen tämän hetken keskeisistä kehittämiskohteista. Opetuksen ja sen kehittämisen näkökulmasta on olennaista ymmärtää, missä ja mihin tarkoituksiin opetus- ja tutkimushenkilöstö tarvitsee suomea kielitaidon kehittämisen eri vaiheissa. Tavoitteena on ottaa huomioon kansainvälisen henkilöstön suomen opiskelussaan kohtaamia haasteita aina ajankäytöstä

18

laitoksen tarjoamaan tukeen. Kehittämistyön tuloksena S2-henkilöstökoulutukseen on luotu uudenlainen modulaarinen rakenne, jonka keskiössä ovat yliopiston henkilöstön kielenkäyttötilanteet ja -tarpeet.

Tehtävänä on saada uusi yliopiston kv-henkilöstö heti saavuttuaan aloittamaan suomen kielen opiskelu: keskiössä ovatkin ohjaus ja konsultaatio oman oppimispolun suunnitteluun ja toteuttamiseen. Yhtenä tärkeänä kehittämisen alueena on osallistaa osallistujien laitokset mukaan tukemaan suomen kielen oppimista tarjoamalla heille koulutusta sekä ohjeistusta tähän.

Tällä hetkellä moduulien ytimen muodostaa Basic Finnish -kurssi, jonka jälkeen tarjolla on vaihteleva määrä lyhyitä kielenkäytön eri tilanteisiin liittyviä kursseja, kuten Asiointi- tai Kampusviestintä. Kielenkäytön funktioista ja osallistujien tarpeista lähtevien eri moduulien ympärille rakennettu kokonaisuus on mahdollista toteuttaa eri tasoilla, esimerkiksi Kampusviestintä -moduuli voi tarjota vasta-alkajan kurssilla strategioita ja välineitä sähköpostien tai yliopiston tiedotteiden lukemiseen, keskitasolla erilaisten sähköpostiviestien kirjoittamiseen ja aivan ylimmällä tasolla tiedotteiden kirjoittamiseen. Tavoitteena on tarjota tasapuolisesti yliopiston kv-henkilöstölle heidän tarpeistaan lähteviä kursseja - olivatpa he sitten juuri suomen kielen opintonsa aloittaneita tai edistyneen tason kielen käyttäjiä.

Korkeakouluilla on kasvava paine kouluttaa kansainvälisissä koulutusohjelmissa opiskelevista ei-suomenkielisistä opiskelijoista monikielistä työvoimaa Suomen työmarkkinoille. On siis tarjottava myös ylempien tasojen kieliopintoja, jotka valmistavat opiskelijoita suomalaiseen ja ainakin osittain suomenkieliseen työelämään. Ylemmän tason suomi toisena kielenä -kurseja ei tavallisesti ole mahdollista jakaa ryhmiin oppiaineittain usein varsin pienen opiskelijamäärän takia, vaikka opiskelijoiden kielitaito, tuleva työskentelyala ja niiden myötä oppijalle merkitykselliset oppisisällöt vaihtelevat. Tähän tarpeeseen kehitimme modulaarisen Oman alan suomea -kurssin.

Kurssi rakentuu neljän keskeisen sisällön ympärille:

- oman oppiaineen kieli ja kielenkäyttö
- oman alan työelämän kieli, joka toteutetaan simulaatioharjoittelun ja videon avulla
- kulttuuriosio, jonka kautta tavoitellaan ns. kahvipöytäkeskustelujen aihepiirejä ja tapoja jutustella esimerkiksi työpaikan tauoilla.

Oman alan kielenkäyttöön perehdytään koko kurssin ajan tekemällä pientä tutkimusta. Näin harjoitellaan akateemisen asiantuntijan taitoja suomeksi: tekstien lukemista, referointia, argumentointia, haastattelua, esittelyä sekä suullista että kirjallista raportointia.

Kurssilla halutaan mahdollistaa eritasoisten oppijoiden opiskelu samassa ryhmässä. Samalla oppijoille tarjotaan mahdollisuus vaikuttaa yksilötasolla kurssin ja suurempien projektitöiden sisältöihin. Kurssilla opiskelijat toteuttivat hyvin erilaisia, heille itselleen merkityksellisiä oppimistehtäviä valitsemisissaan vuorovaikutustilanteissa: "Tää oli mahtava tilaisuus harjoitella just niitä asioita, jotka oli mulle tärkeitä ja joita mä oikeesti tarviin mun jatko-opiskelussa. Mä en oo koskaan ennen päässyt tekemään tällasta kielikurssilla, jokainen sai tehdä just sitä mitä halus." (opiskelijapalaute)

19

Oman alan suomea

TOHTORI- KOULUTUS

Tieteellinen viestintä suomeksi

Jatko-opinnoissa tarvitaan monenlaista viestintäosaamista. Tieteellinen viestintä suomeksi -työpajoissa saa tukea kirjoittamiseen ja puhumiseen juuri silloin kun sitä jatko-opinnoissa tarvitaan. Kirjoittamisen työpajoissa voi keskittyä tekstien rakentamiseen ja viimeistelyyn sekä kirjoittamisen esteiden selättämiseen. Lisäksi työpajoissa on mahdollista työstää omaa kirjaideaa ja harjoitella tieteen popularisointia. Puheviestinnän työpajat tarjoavat mahdollisuuden kehittää osaamista esiintymiseen mediassa ja tieteellisissä konferensseissa sekä harjoitella väitöstilaisuutta. Työpajojen sisältöjä räätälöidään aina osallistujien tarpeiden mukaan. Työpajoissa vertaisryhmä mahdollistaa palautteen ja tuen saannin samassa tilanteessa olevilta. Tieteellinen viestintä suomeksi -työpajojen ohjaajina toimivat väitelleet kirjoitus- ja puheviestinnän asiantuntijat sekä tieteellisen aikakauslehden toimittaja.

20

Tutkimuksesta tiedottaminen ja tutkimustulosten julkaiseminen vaativat monenlaista osaamista: tietoa, taitoa ja motivaatiota.

21

Kirjoitusretriitti

Akateemisten kirjoittajien keskeisiä haasteita ovat kyvyttömyys keskittyä kirjoitustyöhön ja saada tekstejä valmiiksi.

Samaan aikaan, kun sekä opiskelijoiden että professorien kalenteri on tiukasti aikataulutettu ja keskittyminen pirstaleista, aikaan pitäisi saada yhä enemmän, yhä monipuolisempaa ja yhä laadukkaampaa tutkimusta – tai edes se gradu valmiiksi.

Jyväskylän yliopiston kielikeskuksessa on kehitetty uudentyyppistä kirjoittajakoulutusta, jossa tavoitteena on aktiivisen ja motivoituneen kirjoitusprosessin tukeminen. Tätä tarkoitusta tukevat myös Konneveden tutkimusasemalla järjestettävät gradu- ja väitöskirjaretriitit. Kirjoitusretriitit antavat mahdollisuuden keskittyä oman tutkimuskäsikirjoituksen työstämiseen inspiroivassa ympäristössä, jossa samaan aikaan on tarjolla ohjausta ja vertaisryhmän tukea.

Kirjoitusretriitin viikko-ohjelma ja päivittäinen työskentely on suunniteltu tarkoin: pääpaino on itsenäisessä kirjoitustyössä, jolle määritellään viikko- ja päiväkohtaiset tavoitteet. Tämän lisäksi ohjelmassa on ryhmätapaamisia ja ohjattuja opetustuokioita, joissa tehdään kirjoittamisprosessia sekä tutkijan itsetuntemusta tukevia harjoituksia.

Kirjoitusretriitissä lähtökohta on, että tutkimuksen kirjoittaminen on aina luova prosessi, joka sisältää sekä käytännöllisen, vaihtelevan etenevän kirjoitusprosessin, että mentaalisen ulottuvuuden. Uudessa tutkimuskirjallisuudessa on näyttöä siitä, että tieteellisen kirjoittamisen hahmottaminen luovana prosessina auttaa akateemisia kirjoittajia ratkaisemaan tekstien tuottamiseen liittyviä ongelmia.

Myös kirjoitusretriitit todentavat, että kirjoittamiseen keskittyminen ja flow-tilaan pääseminen vaativat tahdonvoimaa ja tunnetta, mutta myös aikaa, tilaa ja rauhaa kirjoittamiselle.

Oman tutkimuksen äärelle asettuminen tuottaa usein myös uusia oivalluksia – ja parhaimmillaan sytyttää uudelleen arjessa hautautuneen intohimon omaa tutkimusaihetta kohtaan.

Osallistujat omaksuvat viikon aikana uudenlaisia välineitä kirjoittamisensa hallintaan, ja näin aktiivinen ja motivoitunut kirjoitusprosessi jatkuu retriitin jälkeen.

22

In accordance with the Strategy of the University of Jyväskylä, the University Language Centre provides several modules to cater for the professional writing needs of PhD students and staff. These modules enable them to work in an academic research environment and provide support in publishing articles, manuscript writing and presenting research.

The academic writing modules are highly individualized and focused. There is no fixed sequence for attending the modules, so participants can take only those modules they need. At the core of the curriculum is the consultation module, which activates participants' own agency in determining which modules would most greatly benefit their personal writing needs and outcomes.

Thematic modules have typically included two packages: a dissertation package covering consultation, cohesion and coherence, qualitative writing, introductions and conclusions, grant writing, scientific article writing, and the public defence of the dissertation. There is also a conference package, which addresses conference abstracts, presentations and posters. Originally, the modules focused on the development of English-language skills, but they are now offered in Finnish as well.

Academic writing modules

HENKILÖSTÖ- KOULUTUS

Yliopiston henkilöstön viestintä- ja kieliosaamisen kehittäminen

23

Kielikeskus järjestää viestintä- ja kielikoulutusta yliopiston henkilöstölle yhteistyössä henkilöstökoulutuksen kanssa. Koulutus tarjoaa tukea monikulttuurisessa työyhteisössä toimimiseen, taitoja vieraalla kielellä opettamiseen sekä varmuutta esimiesviestintään. Viestintä- ja kielikoulutus on osa yliopiston osaamisen kehittämisen kokonaisuutta. Yliopiston kielipolitiikan ja sen toimenpideohjelman myötä on viestintä- ja kielikoulutusta suunnattu englannin ja suomen kieliiin.

Kansainväliselle henkilöstölle tarjotaan heti työsuhteen alussa mahdollisuus osallistua kurssille Basic Finnish for Staff Members, mikä luo hyvän pohjan suomen kielen opiskelulle. Suomen kielen opintojen tavoitteena on helpottaa sitoutumista työyhteisöön, Jyväskylään ja suomalaiseen kulttuuriin. Suomenkielistä henkilökuntaa kannustetaan puhumaan suomea kieltä opiskeleville kollegoilleen ja heitä on myös ohjeistettu selkosuomen käyttämiseen. Tieteellisen viestinnän ohessa koulutusta tarjotaan myös muihin tekstityyppeihin ja viestinnän kanaviin, hissipuheesta kampusviestintään ja erilaisiin nettiteksteihin.

Suurelle osalle yliopistolaisista englanti on tärkeä työkieli ja viestinnän väline. Osalle taas englannin käyttö on vieraampaa ja vähäisempää. Hyvällä englanninkielen taidolla on kuitenkin koko ajan tärkeämpi rooli kaikkien henkilöstöryhmien työssä. Englannin kielen koulutusta tarjotaan monella eri taitotasolla ruostuneen kielitaidon herättelystä kieliosaamisen viimeistelyyn. Henkilöstökoulutuksena toteutettuun koulutukseen osallistuminen voi olla myös ensimmäinen askel itsenäiseen oman viestintä- ja kielitaidon kehittämiseen.

24

Tieteellinen kirjoittaminen

Asiantuntijatehtävissä kaikki kirjoittavat, ja kirjoittajien olisi hallittava laaja kirjo erilaisia kirjoittamisen tapoja, tyylejä ja tekstilajeja. Tekstit eivät välttämättä sovi sellaisenaan eri tarkoituksiin ja kohderyhmille, joten niitä olisi osattava muokata sopivammiksi lukijalle. Yliopiston henkilökunta onkin viime aikoina toivonut lyhyitä koulutushelpolluisten tiedottavien, ohjeistavien ja markkinoivien tekstien kirjoittamisesta sekä opiskelijoidenopinnoitoiden ohjaamisesta. Kirjoitusviestintä on vastannut näihin koulutustarpeisiin useilla lyhyillä henkilöstökoulutuskursseilla.

Kursseilla korostuu kirjoittamisen prosessimainen luonne. Kirjoitusprosessin kuhunkin vaiheeseen sopivat omanlaisensa työskentelytavat ja palautteenannon sisällöt. Samalla päivitetään aiemmin hankittua osaamista, sillä kirjoittamisen mallit ja ihanteet muuttuvat muun maailman tahdissa. Esimerkiksi kielenhuollon osaamista ei enää ajatella virheiden ennaltaehkäisyä vaan vasta valmiin tekstin viimeistelyä.

Staff training courses in English

For the last several years, the Language Centre has been offering the JYU staff various courses to improve their English skills. These “Working on Campus in English” courses offer staff a range of support, from activating and developing their written and oral English skills to fine-tuning their knowledge. We have additionally offered more specified courses on pronunciation and, more recently, grammar and discussion skills. Teaching in the courses is mostly provided in English, and always strongly guided by the participants’ needs. The courses aim to help staff communicate at work in English with more fluency and, above all, with increased confidence and ease.

Teaching academic content through English

25

Teaching Academic Content through English (TACE) is a programme for staff development in intercultural university pedagogy and English. TACE has been run on an annual basis as a part of the university’s support infrastructure since 2010 and in a modular form since 2005. Each year we offer university teaching staff the opportunity to develop their intercultural communication and university pedagogical competence for using English in multimodal teaching, learning, counselling and assessment situations in the participants’ own fields and practices. The programme follows a content and language integrated learning (CLIL) approach of addressing issues specific to both the language and the teaching of the participants’ respective disciplines. TACE was designed to meet the needs and challenges of both the domestic and international staff with teaching and guidance responsibilities in an increasingly intercultural and multilingual environment. Since the beginning of TACE in 2010, some 15–20 staff members have completed the programme each year. The University of Jyväskylä’s current language policy will ensure TACE’s continued importance as a support measure in the years to come.

OPIKELIJAN HYVINVOINTI

26

Esteettömyys

All university students need to graduate and be prepared for working life, yet research has shown that 6.5% of university students in Finland have a diagnosed illness or disability that affects their learning. In 2011 the University of Jyväskylä Language Centre embarked on research and intervention to enable the graduation of all students and prepare them for working life. To meet these goals, the intervention "Barrier Free Language Centre" (Esteetön opiskelu kielikeskuksessa, ESOKK) was initiated. It included networking, research, training and the preparation of websites providing information on Barrier Free issues.

The survey of teachers at the University of Jyväskylä Language Centre revealed that all had taught students with disabilities. The teachers saw a need to clarify the rights and obligations of both students and teachers in order to enable an atmosphere of mutual trust. The teachers also sought more training on how to recognize and teach undiagnosed students or those who are not forthcoming about their neurological disabilities. Students also sought guidelines. Could they trust their teachers to take them seriously or would disclosure cause them more difficulties? University students and staff collaborated to develop two websites, one for teachers and one for students, to clarify these questions. The website* for students together with additional peer support and training for staff has helped to resolve these ongoing issues.

* kielikeskus.jyu.fi/en/barrierfree • kielikeskus.jyu.fi/esteeton

27

Vauhtia opintoihin

Gradunteko on monivaiheinen prosessi ja siihen voi liittyä monenlaisia kirjoittamisen haasteita. Jotta tutkinto ei jäisi gradua vaille valmiiksi, kielikeskus tarjoaa kirjoittamistyöpajoja graduprosessin eri vaiheisiin: gradun aloittamiseen (Gradu vauhtiin -työpaja), kirjoittamiseen (Raakileesta graduksi -työpaja ja Graduretriitti) sekä viimeistelyyn ja gradusta irti päästämiseen (Gradun viimeistely -työpaja).

Gradun kirjoittamiseen liittyy paineita, jotka saattavat pahimmillaan lamauttaa koko kirjoittamisprosessin ennen kuin se pääsee kunnolla edes alkamaan. Gradu saattaa jäädä kesken myös esimerkiksi työelämään siirtymisen vuoksi. Gradu vauhtiin -työpaja tukee gradutyöskentelyn tehokasta aloittamista tai uudelleenkäynnistämistä tauon jälkeen. Työpajassa käsitellään kirjoitusprosessin hallintaa, ylitetään kirjoittamisen esteitä ja tutustutaan siihen, mitä opinnäytteeltä vaaditaan.

Raakileesta graduksi -työpajassa työstetään gradun eri osia ja pyritään saamaan valmiiksi gradun alustava käsikirjoitus. Tukea tekstin työstämiseen saa sekä työpajan ohjaajalta että muilta samassa kirjoittamisen vaiheessa olevilta graduntekijöiltä. Graduretriitti on intensiivinen kirjoittamisviikko Konneveden tutkimus- asemalla. Se sopii mihin tahansa kirjoitusprosessin vaiheeseen, mutta työskentelyn onnistuminen edellyttää selkeästi määriteltyä kirjoittamistehtävää ja tavoitetta. Retriitissä on yhteinen päiväohjelma, johon kuuluu itsenäistä työskentelyä, kirjoittamista tukevia työpajoja ja ohjausta kirjoittamisen pulmatilanteisiin. Jos gradu on jo loppusuoralla, tukea viimeiseen rutistukseen saa Gradun viimeistely -työpajasta. Tässä työpajassa keskitytään viimeistelyvaiheen asioihin, kuten kielenhuoltoon, otsikointiin ja tiivistelmän kirjoittamiseen. Työpajasta saa myös välineitä siihen, miten tekstiä voi muokata lukijalle ymmärrettävämmäksi.

Tukea äänenkäyttöön

Jyväskylän yliopistosta valmistuu eri alojen opettajia. Monet opiskelijat huomaavat jo opetusharjoittelussa, että ääni rasittuu opetustyössä. Jos äänen rasittumiseen ei ole ympäristöstä tai sairaudesta johtuvaa syytä, äänenkäyttötavan keventäminen voi olla avain kestävään ja viestinnällisesti toimivaan ääneen. Äänenkäytön harjoittelu parantaa tutkitusti äänen kestävyttä opettajantyössä. Tämän vuoksi Jyväskylän yliopiston kielikeskus tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden opiskella äänenkäyttöä. Opettajiksi opiskelevien lisäksi äänenkäytön kursseilla on ollut psykologian ja musiikin opiskelijoita.

Äänenkäytön kursseilla käytetään Kristin Linklaterin

28

näyttelijänkoulutukseen kehittämää äänenkäytön opetusmenetelmää, joka rakentuu tavoitteellisesti etenevästä harjoitusten jatkumosta. Lisäksi kursseilla käytetään Alexander-tekniikkaa, joka sekkin on näyttelijöiden äänenkäytön opetuksen kehitetty menetelmä. Kurssilla näitä menetelmiä sovelletaan puhetyötä tekevien äänenkäytön harjoitteluun. Molempien menetelmien keskeinen periaate on oppia havaitsemaan sellaisia tottumuksiksi kehittyneitä äänenkäytön tapoja, jotka ovat haitallisia kestäväen ja viestinnällisesti toimivan äänen kannalta. Harjoitukset ohjaavat vähentämään lihastyötä äänenkäytöstä, jolloin huomio viestintätilanteissa voi suuntautua sanottavaan ja vuorovaikutukseen.

Harjoituksen tekeminen ja sitä tehdessä havaitun kielentäminen keskusteluissa ja oppimispäiväkirjassa on olennaista oppimisessa. John Haskell korostaa oman äänen havainnoinnista kehittämässään mallissa sitä, miten äänenkäyttäjän kokemukset ja aistimukset omasta äänestään ovat yhtä arvokkaita, kuin se mitä muut voivat havainnoida, tai mitä äänestä voidaan mitata. Äänenkäytön harjoittelussa pidetään lähtökohtana omaa ääntä sellaisena kuin se on, mutta harjoittelemalla äänenkäyttötapaa voi keventää ja äänestä voi löytyä viestinnällisiä mahdollisuuksia, joita sen käyttäjä ei ole huomannut olevan olemassa.

Våga tala – varmuutta ruotsin puhumiseen

29

Vieraan kielen puhumisen arastelu on tuttua lähes kaikille. Joskus arastelu voi kasvaa elämää ja toimintaa rajoittavaksi jännittämiseksi ja ahdistukseksi. Kielikeskus on tarjonnut vuodesta 1992 alkaen esiintymisvarmuuden kehittämisen kurssia opiskelijoille, jotka kokevat äidinkiellä esiintymisen ongelmalliseksi. Opiskelijoilta, opettajilta ja tutkimuksesta saadun tiedon perusteella tukikurssien tarjontaa täydennettiin kurssilla Våga tala – varmuutta ruotsin puhumiseen. Ensimmäinen kurssi järjestettiin syksyllä 2013 ja sen jälkeen opetusta on järjestetty vuosittain.

Våga tala -kurssi tähtää siihen, että kurssin aikana opiskelija rohkaistuu puhumaan ruotsia ja uskaltaa mennä tutkintoon kuuluvalla akateemisen tason ruotsin kurssille. Moni opiskelija aliarvioi kielitaitoaan – siksi tavoitteeksi asetettiin myös se, että opiskelija suhtautuisi realistisemmin omaan ruotsin kielen puhumisen taitoonsa. Lisäksi pyrittiin siihen, että kurssilainen oppii hyödyntämään elektronisia sanakirjoja ja muita apuvälineitä tehokkaammin viestinnässään.

Kurssilla puhumisrohkeutta kehitetään erilaisten tehtävien avulla. Oppimistehtävät houkuttelevat ja haastavat käyttämään olemassa olevaa ruotsin kielen taitoa monipuolisesti ja oppimaan lisää. Tehtävissä hyödynnetään erilaisia viestintärooleja kuten esittelijä, haastattelija ja keskustelija. Laajin tehtävä on äidinkielenään ruotsia

puhuvan asiantuntijan haastatteleminen. Tähän liittyy haastattelun sopiminen, toteuttaminen, tallentaminen videolle ja arvioiminen. Kurssi tarjoaa esiintymiskokemuksia, tukea antavaa ohjausta ja vertaispalautetta. Esillä ovat myös ruotsin kielen puhumisvarmuuteen vaikuttavat tekijät ja oman varmuuden ja rohkeuden kehittämisen keinot.

Esiintymisvarmuuden kehittämisen kurssista ja Våga tala -kurssista saatujen hyvien kokemusten perusteella on alettu suunnitella vastaavaa kurssia myös englannin puhumista arasteleville.

Kielikeskuksen Hyvikset kuuntelevat ja keskustelevat

30

Jyväskylän yliopistossa on kehitetty Student Life -toimintamalli, jonka tavoitteena on tukea yliopisto-opiskelijoiden opiskelua. Osana Student Life -konseptia kehitettiin vuosina 2011–2013 Hyvis-toiminta, jonka tavoitteena on luoda matalan kynnyksen ohjausmalli, jossa opiskelijan hyvinvointia tuetaan ja heitä autetaan pitämään huolta opiskelukyvyistään. Syksyllä 2014 kielikeskuksessa aloitti oma Hyvis eli opiskelijoiden hyvinvointineuvoja.

Tällä hetkellä kielikeskuksessa työskentelee kolme Hyvisistä. Heitä lähestytään erityisesti viestintä- ja kieliopintoihin

liittyvissä asioissa. Tyypillinen Hyvis-ohjattava on 21–23-vuotias nainen, joka on ensimmäisen tai toisen vuoden opiskelija. Hän jännittää esiintymistä niin paljon, että kokee sen haittaavan yliopisto-opintojensa etenemistä. Tavallisia pulmia ohjattavilla ovat myös erilaiset pelot, jotka saattavat estää heitä osallistumasta vieraan kielen kurssille.

Kielikeskuksen Hyvikset tarjoavat yhteyttä ottaneille opiskelijoille luottamuksellista keskusteluapua mieltä painavan ”möykyn” purkamiseksi, esittävät erilaisia vaihtoehtoja tilanteen ratkaisemiseksi sekä ohjaavat opiskelijoita tarvittaessa eteenpäin ammattilaisten puolelle. Opiskelijat ovat kokeneet hyötyvänsä eniten siitä, että he ovat tulleet kuulluiksi. Tämä on saanut heidät kokemaan itsensä tärkeiksi, auttanut heitä jäsentämään omaan tilannettaan ja helpottanut ongelmanratkaisua sekä rohkaissut heitä osallistumaan ja toimimaan.

Hyvis-ohjattavien määrä kielikeskuksessa on ollut nousussa siitä lähtien, kun toiminta syksyllä 2014 aloitettiin. Tällä hetkellä ohjattavia on noin 30 lukuvuodessa. Laajan opiskelijakyselyn mukaan Hyvis-toiminnalla on tärkeä rooli opiskelijoiden hyvinvoinnissa. Hyvis-toimintaa onkin laajennettu koskemaan myös ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita. Kielikeskus on mukana kehittämässä tätä Goodie-toimintaa.

OPPIMISEN YMPÄRISTÖT JA PEDAGOGIIKKA

31

Language Lounge ja studio

Kielikeskuksessa otettiin vuonna 2013 käyttöön uudenlainen oppimistila, Language Lounge. Tilan suunnittelun lähtökohtana oli ennen kaikkea muunneltavuus ja monikäyttöisyys. Lounge kalustettiin liikuteltavilla ja eri tavoin yhdisteltävillä kalusteilla – tuoleilla, pöydillä, säkituoleilla ja sermeillä – sekä erilaisia työskentelymuotoja ja jakamista tukevalla teknologialla. Heti tilan valmistuksen jälkeen järjestettiin useita tilaisuuksia, joissa yhdessä

ideoitiin erilaisia tapoja käyttää tilaa. Ideat ja kokemukset ovat vaihtuneet myös kollegoiden välisissä keskusteluissa. Lounge on ollut kielikeskuslaisten käytössä viisi vuotta ja käyttökokemukset ovat osoittaneet, että se muuntuu moneksi ja mahdollistaa uudenlaisten, kieli- ja kurssirajat ylittävien oppimisen mallien ja työskentelytapojen luomisen. Lisäksi siellä on pidetty paljon kokouksia ja koulutuksia, joissa on niin ikään kokeiltu uudenlaisia toimintatapoja. Yhden seinän peittäväille valkotaululle on ehtinyt kertyä monenlaisia ideoita ja ajatuksia.

Samoja periaatteita noudattaen suunniteltiin myös studio, joka otettiin käyttöön 2016. Studio on Language Loungen tapaan kalustettu liikuteltavilla kalusteilla ja sen kattoon asennetut kauko-ohjattavat kamerat mahdollistavat muun muassa erilaisten ryhmätilanteiden tallentamisen ja analysoimisen. Tila on suunniteltu yhdessä muiden kielikampuslaisten kanssa ja se sopii hyvin myös tutkimusaineiston tallentamiseen.

32

Palautteella ja harjoittelulla on tärkeä merkitys kirjoittajana kehittymisessä. Parhaimmillaan yksittäisestä tekstistä saatu palaute kehittää kirjoittamista kokonaisvaltaisesti ja innostaa harjoittelemaan sitä, mutta pahimmillaan se voi kasvattaa kirjoittamiskammosa, joka akateemisessa ympäristössä saattaa hidastaa opintojen etenemistä.

Tukeaksemme opiskelijoiden kirjoittamisen kehittymistä tieteellisen kirjoittamisen kurseillamme pyritään luomaan tarkoituksenmukaisia ja turvallisia palautetilanteita, jotka toteutetaan pienryhmissä. Pienryhmään kuuluu noin neljä tai viisi opiskelijaa ja kurssin ohjaaja.

Opiskelijat lähettävät tekstinsä ryhmälle etukäteen, jolloin heillä on mahdollisuus pyytää palautetta itseä askarruttavista tekstin kohdista. Näin opiskelija saa

omistajuuden tekstiinsä. Palautteenantajina opiskelijat tietävät, mihin heidän kannattaa kiinnittää huomiota analysoidessaan toisen tekstiä. Tämä lisää palautteen määrällistä ja laadullista tarkoituksenmukaisuutta.

Palautetilanteessa keskustellaan jokaisen tekstistä. Usean palautteenantajan myötä tekstistä tulee esiin erilaisia vahvuuksia ja kehittämissuhteita. Opiskelija voi pyytää tarkennusta saamaansa palautteeseen ja perustella tekemiään ratkaisuja. Keskusteluissa voidaan myös pohtia kirjoitettavan genren viestinnällisiä tavoitteita ja niiden vaikutusta kirjalliseen ilmaisuun. Jos ryhmä tapaa kirjoitusprosessin eri vaiheissa tai palautetilanteessa käsitellään eri kirjoitusvaiheen tekstejä, opiskelijoille konkretisoituu, millainen palaute on tarkoituksenmukaista kussakin kirjoitusprosessin vaiheessa.

Pienryhmätoiminta korostaa kirjoittajan roolia aktiivisena toimijana, joka on tietoinen tekemistään valinnoista. Se perustuu tekstitaitoajatteluun ja yhdessäoppimiseen. Pienryhmätoiminnassa opiskelijoiden toisilleen antama vertaistuki on merkittävä resurssi. Opiskelijat ovat kokeneetkin pienryhmätoiminnan mielekkääksi tavaksi harjoitella tieteellistä kirjoittamista. Kun pienryhmätoimintaa on harjoiteltu tieteellisen kirjoittamisen kurssilla ohjatusti, siitä voi tulla toimiva työskentelytapa muihinkin opintoihin.

33

Harjoittelijavaihto saksalaiseen yrityksiin

Vuonna 1991 kielikeskuksen saksan lehtorit aloittivat ohjelman, jolla on siitä lähtien välitetty harjoittelijapaikkoja saksalaiseen yrityksiin taloustieteiden ja it-alan opiskelijoille. Yhteistyössä näiden tiedekuntien kanssa sekä Jyväskylän kauppalaisseuran säätiön tuella on tämän ohjelman toteuttaminen onnistunut.

Harjoittelijavaihdon tavoitteena on antaa opiskelijoille mahdollisuus opiskella kieltä ja käyttää sitä saksankielisessä työympäristössä. Harjoittelijavaihto kestää yleensä kolmesta kuuteen kuukautta ja työn kautta opiskelija tutustuu saksalaisen työelämän kulttuuriin. Harjoittelijavaihdosta opiskelijat saavat opintopisteitä myös omalta ainelaitokseltaan. Joskus opiskelijat loivat myös niin hyviä suhteita yrityksiin, että heille tarjottiin työpaikkaa. Kuten opiskelijoiden palautteista käy ilmi, tämä lisää heidän kiinnostustaan kieleen ja samalla heidän kansainvälisyyttään sekä työelämävalmiuksia.

Yliopistomme opiskelijat ovat käyneet pienissä, keskisuurissa ja suurissa yrityksissä Saksassa. Ohjelmaan kuuluu, että saksan lehtorit loivat kontaktit yrityksiin, auttoivat opiskelijoita hakemusprosessissa ja vierailivat saksalaisissa yrityksissä. Työnantajat ja opiskelijat saivat antaa suoraan palautetta ohjelman toteutuksesta.

34

Opintomatkat Saksaan ja Venäjälle

Opintomatkoja Saksaan ja Venäjälle on tehty jo 1990-luvulta alkaen. Matkojen pituus on vaihdellut muutamasta päivästä viikkoon. Suurimpana kohderyhmänä ovat olleet Jyväskylän yliopiston Kauppakorkeakoulun ja Informaatioteknologian tiedekunnan opiskelijat. Yhteistyössä näiden tiedekuntien ja opiskelijajärjestö Pörssin kanssa sekä Jyväskylän kauppalaisseuran säätiön tuella on opintomatkojen toteuttaminen onnistunut.

Opintomatkojen tavoitteena on antaa opiskelijoille mahdollisuus opiskella kieltä ja käyttää sitä saksan- ja venäjänkielisessä ympäristössä. Kuten opiskelijoiden palautteista käy ilmi, tämä lisää heidän kiinnostustaan kieleen, maan kulttuuriin ja historiaan. Opintomatkojen eräänä tuloksena voi pitää sitä, että opiskelijat lähtevät vaihtoon Saksan ja Venäjän yliopistoihin ja hakevat harjoittelupaikkoja.

Yliopistomme opiskelijat ovat käyneet Saksassa (Frankfurt, Berliini ja Potsdam) ja Venäjällä (Pietari, Moskova ja Jaroslavl). Matkojen ohjelmiin kuuluvat vierailut pörssissä, erilaisissa yrityksissä sekä historian nähtävyyksissä, Saksassa ja Venäjällä toimivissa Suomen kulttuuri-instituuteissa. Saksan Potsdam ja Venäjän Jaroslavl ovat Jyväskylän ystävyyskaupunkeja. Jaroslavissa opiskelijoille järjestetään venäjän kielen opetusta, jonka yhteydessä heillä on mahdollisuus tutustua sekä paikallisiin että siellä vaihdossa oleviin ulkomaalaisiin opiskelijoihin. Potsdamissa opiskelijaryhmät on otettu vastaan kaupungintalolla ja taloustieteiden ainejärjestö on järjestänyt tapaamisen yliopistolla. Tutustuminen näihin kaupunkeihin vahvistaa maiden yhteistyötä myös opiskelijoiden tasolla.

KIELTÄ JA KULTTUURIA

Slovakki

Slovakki on yksi harvemmin opetettavista kielistä. Sen opetustraditio Jyväskylän yliopistossa on pitkä. Ainoana yliopistona pohjoismaissa Jyväskylä on tarjonnut slovakin kielen ja kulttuurin ohjelmaa jo liki 40 vuoden ajan.

Pienen kielen opiskelu avaa uusia kontakteja tehokkaasti. Jos osaat slovakia, ymmärrät tšekkiä ja vähän muitakin slaavilaisia kieliä!

Slovakin opiskelu on helppoa ja tehokasta: tarjolla on niin slovakin alkeis- kuin jatkokurssikin. Opiskelijan on mahdollista suorittaa joko yksittäisiä kursseja tai slovakin perus- ja/tai aineopinnot.

Slovakin kielen opiskelun tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia kommunikoida suullisesti ja kirjallisesti työelämän vaatimissa kielenkäyttötilanteissa ja kansainvälisissä tehtävissä sekä perehdyttää heidät Slovakian yhteiskuntaan, historiaan sekä kirjallisuuteen. Slovakian perusopinnot on tarkoitettu vapaaksi sivuaineeksi kaikkien Jyväskylän yliopiston tiedekuntien opiskelijoille. Aineopinnoissa tutustutaan slovakin kielen kehitykseen, syvennetään tietoja slovakialaisesta yhteiskunnasta, historiasta sekä kirjallisuudesta. Slovakin kielen opinnot voi yhdistää muihin humanistisen tiedekunnan aineisiin, erityisesti muihin kieliin, mutta myös esim. filosofiaan, valtiooppiin tai taloustieteisiin. Aineopintokokonaisuuteen kuuluvat kurssit on tarkoitettu suoritettavaksi pääasiassa opiskelijavaihdon yhteydessä.

Slovakin opiskelu tarjoaa kieliopintoja mukavassa ja tiiviissä oppimisyhteisössä. Se tuo opiskeluelämään uusia ystäviä, kansainvälisiä kokemuksia sekä runsaasti slaavilaista kulttuuria.

Kontaktiopetuksen lisäksi tarjolla on myös verkkokurssi*. Sen voi suorittaa joko itsenäisesti tai opettajan ohjauksella.

* users.jyu.fi/~akypko/virtuaalislovakki/

35

Etudes françaises

36

Jo yli 20 vuoden ajan Jyväskylän yliopistossa on ollut ainutlaatuinen mahdollisuus suorittaa 25 opintopisteen laajuinen perusopintojen kokonaisuus Ranskankielisten maiden kieli ja kulttuuri, eli Etudes françaises. Luonteeltaan tieteidenvälinen kokonaisuus palvelee hyvin eri koulutusalojen tarpeita. Se on suunnattu kaikille opiskelijoille, jotka opinnoissaan tai työelämässä tarvitsevat ranskan kielen taitoa ja ranskankielisten maiden yhteiskuntaolojen tuntemusta. Se monipuolistaa Jyväskylän yliopistosta

valmistuvien kielivariantoa ja akateemista asiantuntijuutta ja näin parantaa heidän työllistymismahdollisuuksiaan.

Yliopiston kielikeskus suunnittelee, koordinoi ja pääosin myös opettaa kokonaisuuden opintojaksot. Kielten laitoksen romaanisen filologian oppiaine kantaa kokonaisuudesta tieteellisen vastuun. Kokonaisuuteen osallistuminen on mahdollista kaikille opiskelijoille, joilla on riittävä lähtötaso ranskan kielessä: taso A2–B1 euroopalaisessa viitekehyksessä (CEFR).

Kokonaisuuteen kuuluu kielitietoa ja vuorovaikutustaitoja kehittäviä opintojaksoja, kulttuuri- ja yhteiskunta-alan tietämystä kehittäviä opintoja sekä mahdollisuus kieliharjoitteluun Belgiassa. Opiskelija voi valita kokonaisuudesta itselleen sopivimmat kurssit. Opintokokonaisuuden suoritettuaan opiskelija kykenee sujuvaan vuorovaikutukseen ranskan kielellä, tuntee ranskankielistä kulttuuria ja kommunikointitapoja ja omaa valmiudet soveltaa tietoa ja taitojaan työelämän opiskelun ja vapaa-ajan kielenkäyttötilanteissa sekä kansainvälisissä tehtävissä.

Opintokokonaisuuden voi suorittaa omaan tahtiin muiden opintojen ohessa. Vuosittain noin 15 opiskelijaa saa valmiista kokonaisuudesta todistuksen, jota voivat käyttää työhaussa osoittaakseen selviävänsä hyvin työelämän vuorovaikutustilanteista myös ranskaksi.

37

Estudios Latinoamericanos

Estudios Latinoamericanos on Kielikeskuksen tarjoama opintokokonaisuus. Se syntyi alun perin espanjan kielen opiskelijoiden tarpeista ja halusta syventää Latinalaisen Amerikan tuntemustaan. Kokonaisuuden suoritukseen kuuluu espanjan kielen alkeis- ja jatkokurssien lisäksi Latinalaista Amerikkaa koskevia erityiskursseja. Viime vuosina kiinnostus Latinalaisen Amerikan kursseja kohtaan on ollut runsasta, joten niitä on mahdollista järjestää myös englanniksi tai suomeksi opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Niitä voi siis sisällyttää myös pääaineen opintoihin soveltuvien osien.

Näillä erityiskursseilla käsitellään mm. historiaa, taidetta, kirjallisuutta, musiikkia, mediaa, nykypolitiikkaa, nykytaloutta, neuvottelutekniikoita ja kulttuurien välistä viestintää ja Latinalaisen Amerikan espanjan erityispiirteitä.

38

Japanin kieli ja kulttuuri

Osittainenkin harvinaisen kielen taito ja kulttuurintuntemus avartavat maailmankuvaa ja lisäävät kulttuurista ymmärrystä. Työelämän kielitaitotarpeet ovat moninaiset. Vaikka virallisissa yhteyksissä käytettäisiin englantia, muissa asioissa sekä vapaa-ajalla tarvitaan yhteistyökumppanin kieltä. Näissä epävirallisissa tilanteissa japanin taito on tärkeää, koska nekin ovat lopulta osa virallisia prosesseja. Kielitaitoon liittyy olennaisesti myös kulttuurintuntemus, jota ilman Itä-Aasiassa on mahdotonta menestyksekkäästi toimia edes tulkkien avustuksella. Työelämässä tärkeintä on osata hyvin substanssi sekä vaikkapa englannin kieli ja lisäksi kohdemaan kieltä ja kulttuuria riittävästi.

Jyväskylän yliopiston kielikeskuksessa on voinut opiskella japanin kursseilla vuodesta 1990 alkaen. Alkuvuodesta 2013 alkaen kielikeskuksessa on ollut mahdollisuus koota Japanin kielen ja kulttuurin perusopintokokonaisuus, joka sopii sivuaineeksi. Tämä 30 opintopisteen kokonaisuus sisältää kuusi kielipainotteista kurssia sekä yhden kulttuurikurssin. Vuonna 2016 kielikeskuksessa japanin suorittajia oli 180 ja suorituksia oli 303.

Japanin opiskelun jatkaminen Japanissa kielikeskurssien jälkeen on todellinen vaihtoehto, sillä Jyväskylän yliopistolla on kuusi kahdenvälistä vaihto-opiskelun mahdollistavaa yhteistyöyliopistoa sekä lukuisia muita tiedekuntien ja laitosten yhteistyösopimuksia japanilaisten yliopistojen kanssa. Nämä kansainvälistymismahdollisuudet antavat monelle opiskelijalle ja henkilökunnan jäsenelle pontta kieli- ja kulttuuritaidon kartuttamiseen.

Japaninopiskelu kielikeskuksessa on säilyttänyt suosionsa viime vuosina erilaisista Japanin talouden ja luonnon mullistuksista sekä Japaniin liittyvistä muotivirtauksista huolimatta. Vaikeaksi koetun kirjoitusjärjestelmän käsittely ja ymmärtäminen on myös helpottunut, sillä erilaiset tietotekniset laitteet ja sovellukset helpottavat lukemista ja kirjoittamista huomattavasti.

Kiinan opiskelu kielikeskuksessa

39

Kiinan kielen osaaminen ja kulttuurin tuntemus avaa ovia työmarkkinoilla. Globaali kauppa ja kiinalaisten kuluttajien kiinnostus Eurooppaa kohtaan on luonut kysyntää kiinan kielen taitajille. Kiinan opiskelun merkitys on huomattu usealla eri alalla, ja kiinan opinnoilla halutaankin tukea esimerkiksi kauppatieteellisiä, yhteiskuntatieteellisiä ja humanistisia tutkintoja.

Kiinan kielen opetus aloitettiin kielikeskuksessa jo 90-luvulla ja vuonna 1999 kielikeskuksessa vietettiin

viralliset, ensimmäisen pohjoismaisen kiinan kielen testauskeskuksen avajaiset. Tästä lähtien kielikeskus on järjestänyt vuosittain virallisen kiinan kielen kokeen (HSK) yhteistyössä Konfutse-instituutin ja Hanban kieli-instituutin kanssa. Kokeeseen järjestetään myös valmentavaa opetusta. Yliopisto-opiskelijoiden lisäksi koetta suorittavat myös muut kiinan kielen virallista taitotodistusta tarvitsevat henkilöt, joiden kiinan kielen taito on karttunut esimerkiksi Kiinassa työskennellessä. HSK-kokeen kirjallinen testi järjestetään kuudella eri tasolla ja koe sisältää kuuntelemisen, lukemisen ja kirjoittamisen osa-alueet. Suullisesta testistä on kolme eri tasoa. Kokeissa hyvin menestyneet ovat saaneet useita apurahoja kiinan kielen ja kulttuurin opiskeluun kiinalaisissa yliopistoissa.

Tällä hetkellä kielikeskus järjestää vuosittain yli 10 kiinan kielen kurssia, joita tarjotaan sekä vasta-alkajille että edistyneemmille kielenpuhujille. Kiinan kurssivalikoimassa on myös kursseja, joiden aikana perehdytään syvemmin fonetiikkaan, kirjoitusmerkkeihin tai kiinalaiseen kulttuuriin ja maantuntemukseen.

Laaja kurssivalikoima on ollut mahdollista toteuttaa, koska kielikeskuksessa on työskennellyt kielikeskuksen oman kiinan opettajan lisäksi jo miltei kymmenen vuoden ajan vuosittain vaihtuva kiinan kielen ja kulttuurin opetusharjoittelija Renminin yliopistosta Pekingistä.

40

Seuraavat 40 vuotta

Kielikeskusverkoston perustaminen 1970-puolen välin jälkeen oli innovatiivinen teko. Toisin kuin muissa Euroopan maissa, verkoston avulla voitiin taata yhtenäinen viestintä- ja kieliopintojen kokonaisuus kaikissa Suomen yliopistoissa ja kaikkien eri alojen tutkinnoissa. Paljon on vettä virrannut tuosta ajasta, jolloin maailma oli vielä suhteellisen suuri ja kansainväliset kontaktit huomattavasti nykyistä vähäisempiä, liikkuvuus systemaattisena osana tutkintoja alkutekijöissään ja teknologia vain bittinikkarien välisenä kommunikaation välineenä. Vuorovaikutusosaamisen tarve oli virallisempaa ja teknisempää, kun taas tänä päivänä viestinnän maiseimat ovat monipuolistuneet, arkipäiväistyneet, digitalisoituneet ja kaikkien saatavilla ja käytettävissä.

Vuorovaikutusosaaminen tulee yhä keskeisemmäksi osaksi jokaisen akateemisen asiantuntijan osaamista. Vaikuttaminen viesteillä on yhä tärkeämpää erilaisissa yhteistyöverkostoissa, ajatusten ja tuotteiden myymisessä, erilaisten rahoittajien vakuuttamisessa. Monipuolinen kielivaranto eri tieteenaloilla on myös ehdoton edellytys Suomen kokoisessa maassa, joka ei voi ohjata tulevaisuuttaan perustamalla osaamisensa anglosaksisen maailman tulkkaamalle todellisuudelle. Eurooppalaisia kieliä tarvitaan samalla kun maailman pienentyessä myös muiden kielten rooli kasvaa.

Tärkeää on ajatella vuorovaikutusta moninaisena kokonaisuutena, jossa viestintäosaaminen ja sisältöosaaminen integroituvat toisiinsa saumattomaksi kokonaisuudeksi maailmasta kiinnostuneen ja sanavalmiin akateemisen asiantuntijan koulutuksessa. Jyväskylän yliopiston kielikeskus, kuten tähänkin asti, muuttuu ja kehittää toimintaansa proaktiivisesti maailman muutoksia ennakkoiden ja luomalla tulevaisuutta tässä ja nyt.

Kielikeskus

kielikeskus.jyu.fi

Postiosoite:

PL 35
40014 Jyväskylän yliopisto

Käyntiosoite:

Seminaarinkatu 15
Oppio

Paino: Yliopistopaino
Jyväskylä 2017

KANSAINVÄLISET VERKOSTOT

KIELIKESKUSLAISTEN VIERAILUT, TEHTÄVÄT JA TOIMINTA ULKOMAISISSA YLIOPISTOISSA

Alankomaat • Australia • Barbados • Belgia • Espanja •
Irlanti • Islanti • Iso-Britannia • Italia • Itävalta • Japani
• Kanada • Kiina • Kypros • Latvia • Luxemburg • Norja
• Portugali • Puola • Ranska • Ruotsi • Saksa • Slovakia
• Sveitsi • Tansania • Tanska • Thaimaa • Tsekki •
Yhdysvallat • Venäjä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO